

OD REDAKCJI

Prezentowany czytelniczkom i czytelnikom zeszyt „Przeglądu Socjologicznego” otwiera blok tematyczny stanowiący efekt dyskusji prowadzonych w gronie osób związanych i sympatyzujących z Sekcją Badań Komunikacji Społecznych PTS pt. *Komunikacja w stanie wzmożenia*. Dyskusja ta dotyczy obserwowanej dziś intensyfikacji komunikowania. Przejawia się ona w wymiarze ilościowym i jakościowym między innymi poprzez radykalizację treści wypowiedzi oraz sięganie po nowe formy dyskursywne, których celem jest chęć zdobywania uznania i popularności. Wzmożenie przejawia się także w rosnącej szybkości i intensywności przekazów, co oddziałuje na emocjonalność, poziom uwagi i zdolności poznawcze.

Dyskusja, toczona przez badaczy i badaczki zainteresowanych tymi przemianami komunikacji, koncentrowała się wokół trzech wymiarów: technologiczno-politycznego, społeczno-kulturowego i afektywno-kognitywistycznego. Fragmentem tej refleksji są cztery artykuły.

Marcin Deutschmann i Jędrzej Olejniczak podjęli się w swoim tekście analizy wpisów na facebookowej grupie Apostazja 2020, której użytkownicy opisują własne doświadczenia z formalnym odchodzeniem z Kościoła katolickiego. Studium łączy ze sobą perspektywy lingwistyki korpusowej, krytycznego podejścia dyskursywno-historycznego oraz teorię socjologiczną Pierre’a Bourdieu. Opowieści apostatów pokazują, jak za pomocą różnych strategii dyskursywnych i ich językowych realizacji próbują oni podważyć władzę symboliczną Kościoła.

Iwona Młodziak poddała z kolei refleksji politykę senioralną w Polsce. Autorka badała dokumenty dotyczące starzenia się, opierając swoją analizę na perspektywie postfoucaultowskiej. W efekcie wyodrębniła dwie narracje dotyczące problematyzacji starości – nastawioną na konieczność aktywności i na indywidualną zapobiegliwość narrację cywilizującą oraz opartą na kategoriach troski i wsparcia seniorów narrację opiekuńczą.

Magdalena Nowicka-Franczak porusza szczególny przypadek, który pojawił się w ramach wzmożenia rozliczeniowego, będącego efektem działania

ruchu #MeToo – kontrowersje wokół tekstu reportera Marcina Kąckiego, *Moje dziennikarstwo – alkohol, nieudane terapie, kobiety źle kochane, zaniedbane córki i strach przed świtem*. Bazując na teorii dyskursu Ernesto Laclau i Chantal Mouffe, autorka przeanalizowała dyskurs wokół wspomnianego tekstu, pokazując, w jaki sposób etos dziennikarski jest konstruowany i dekonstruowany jako projekt hegemoniczny w dyskursie publicznym.

Blok zamyka Marta Juza, skupiając się na przyczynach wzmożenia emocjonalnego w komunikacji internetowej. W swoim tekście poddaje refleksji współwystępujące ze sobą przyczyny tego wzmożenia oraz jego przejawy, wynikające przede wszystkim z negatywnych emocji. Zwraca uwagę na to, jak dużą rolę odgrywają w tym komercyjne platformy komunikacyjne, dla których oparty na emocjach ruch w internecie oznacza większe zyski.

Dodatkowo w dziale artykułów publikujemy dwa teksty.

Filip Schmidt przygląda się teorii praktyk społecznych tzw. drugiej fali, która za centralny obszar swoich rozważań przyjęła dynamikę świata społecznego. Autor rekonstruuje mechanizmy zmiany społecznej obecne w pracach wybranych przedstawicieli tego nurtu: Schatzkiego oraz Shove, Pantzara i Watsona, a następnie na ich podstawie wyprowadza hipotezy dotyczące tego, jakie cechy relacji społecznych sprzyjają ewolucji praktyki, jej zanikaniu lub radykalnemu przeobrażeniu. Schmidt wskazuje także ograniczenia i słabości konceptualizowania zmiany społecznej w teoriach praktyk społecznych.

Z kolei Bartosz Chytryk i Agata Komendant-Brodowska przenoszą nas w świat relacji w polskim środowisku rapowym. Wykorzystując podejście sieciowe, autorzy dokonują eksploracyjnej analizy struktury polskiego środowiska rapowego, zwłaszcza struktury relacji współpracy między artystami, oraz czynników, które ją warunkują.

W dziale „Dyskusja” publikujemy treść debat zorganizowanych, aby uczcić jubileusz 45-lecia pracy w Uniwersytecie Łódzkim profesora Marka Czyżewskiego, redaktora naczelnego „Przeglądu Socjologicznego”. Wydarzenie odbyło się 24 kwietnia 2025 roku na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ.

Zeszyt zamykają recenzje dwóch książek. *Niespokojne pokolenie* Jonathana Haidta (2025, Poznań: Zys i S-ka) komentuje Marek Czyżewski. Tom *O mocy i niemocy współczesnego państwa polskiego* pod redakcją Jacka Raciborskiego i Przemysława Sadury (2024, Kraków: Universitas) omawia Krzysztof Katkowski.